

## Anglické časy. Máte v tom guláš? Tak si radši uděláme dort!

### Video 1.

Když něco děláme anebo o tom, co děláme, mluvíme, tak obvykle říkáme, že to děláme teď nebo jsme to dělali v minulosti anebo to uděláme v budoucnu. V češtině pro to používáme čas přítomný, minulý a budoucí.

Angličtina, stejně jako čeština, má také čas minulý, přítomný i budoucí.

Malý rozdíl je pouze v tom, že v angličtině používáme přítomné časy dva – prostý a průběhový a stejně tak dva minulé časy a dva časy budoucí. No, něco jako dokonavá a nedokonavá slovesa v češtině: dělám to a udělám to, čtu knihu a přečtu knihu. Aby se vám nezdálo, že je to nějaká hrůza, mít dva přítomné, dva minulé a dva budoucí časy. Čeština toho také nemá až tak málo, jak se nám může zdát. Teď jen krátce mrkneme na to, kde a jak se tyto časy používají a jaký je mezi nimi rozdíl. Když řeknu: dělám to nebo udělám to, čtu knihu nebo přečtu knihu – tak víte, jaký v tom je rozdíl. Tak teď na to jdeme s angličtinou.

Takže, abychom to měli jednodušší, vezmeme si nějaké sloveso a budeme s ním tvořit věty ve všech časech. Možná, že nám to pomůže lépe těm časům porozumět. Vezmeme si třeba sloveso work – pracovat a budeme ho časovat.

### Přítomné časy

Prostý čas: I work – Já pracuji.

Průběhový čas: I am working. Tento čas tvoříme pomocí slovesa be – být v přítomném čase (zde máme tvar am) a přidáváme koncovku -ing. Tuto koncovku -ing budeme přidávat ke slovesu ve všech průběhových časech.

I am working – Také „Já pracuji“. Jaký je v tom rozdíl? I am working – Je doslova „Já jsem pracující“. Ale pozor! Neznamená to „Jsem zaměstnaný“, znamená to „Já pracuji“ jen jako průběh. Takže je to průběh, jsem pracující zrovna teď nebo jsem pracující pro nějakého zaměstnavatele dočasně, pokud stoprocentně vím, že za chvíli tu práci změním. Dočasně pracuji, mám brigádu, přivydělávám si na mateřské. Anebo pracuji zrovna v tuto chvíli. Mám něco rozděláno.

Nejčastěji ale říkáme I work. Je to obvyklý a opakovaný děj v přítomnosti a také obecně platný děj. Navíc je to standartní odpověď na otázky: Kde pracuješ? Pro koho pracuješ? A čím jsi? Pokud se nechystáme každou chvíli změnit práci, normálně odpovíme: **I work. I work as a teacher. I work at school. I work for Bosch Diesel.** A tak dále.

Nebojte se, každý z těchto časů podrobně rozebereme v dalších videích. Dnes si jen uděláme jasno v tom, co je co a jak na to.

Teď shrneme přítomné časy. Co jsme říkali?

Prostý čas: I work – Já pracuji.

Průběhový čas: I am working - Já jsem pracující.

I work - Je to obvyklý a opakovaný děj v přítomnosti a také obecně platný děj. Každý den pracuji. Každý den chodím do práce. Nic se nechystám měnit.

I am working – Dočasně pracuji, mám brigádu, přivydělávám na mateřské. Anebo pracuji zrovna v tuto chvíli. Mám něco rozděláno. **I am working for a language school now. But next month I am going to be a freelancer.** Teď pracuji pro jazykovou školu, ale příští měsíc budu pracovat na volné noze.

### Minulé časy.

Jak jsme říkali, existuje minulý čas prostý a průběhový.

Prostý čas: I worked – Pracoval jsem. (Přidáváme koncovku -ed k infinitivu pro pravidelná slovesa).

Průběhový čas: I was working – Také „Pracoval jsem“. Doslova: Já jsem byl pracující. Tento čas tvoříme pomocí slovesa be – být v minulém čase (zde máme tvar was) a přidáváme koncovku -ing, jako v případě všech průběhových časů. Takže, jaký je v tom rozdíl. Minulý čas prostý – tedy I worked – používáme, když chceme říct o něčem, že se to odehrálo v minulosti a už to skončilo. Často řekneme, kdy se to odehrálo:

Yesterday – včera

Last year – vloni

Last week – minulý týden

Last month – minulý měsíc

A tak dál.

#### Takže říkáme:

I worked yesterday.

I worked last year.

I worked last week.

I worked last month.

Průběhový čas: „I was working“ řekneme, když máme na mysli určitý okamžik v minulosti. Ne prostě „včera“, ale včera v sedm večer. Ne prostě „vloni“, ale vloni během dovolené. A podobně.

Takže říkáme:

I was working at 7 yesterday.

I was working last year during my holiday.

Průběhový čas také použijeme pro dva děje, které probíhaly současně a trvaly po určitou dobu. Třeba: Pracoval jsem, zatímco on koukal na televizi. I was working while he was watching TV.

Takže teď si minulé časy shrneme. Co jsme říkali?

Prostý čas: I worked – Pracoval jsem.

Průběhový čas: I was working – Já jsem byl pracující.

I worked – používáme, když chceme říct o něčem, co se odehrálo v minulosti a už skončilo. Často řekneme, kdy se to odehrálo: včera, vloni, minulý týden, minulý měsíc.

I was working - řekneme, když máme na mysli určitý okamžik v minulosti. Ne prostě „včera“, ale včera v sedm večer. Ne prostě „vloni“, ale vloni během dovolený.

**Ted' porovnáme přítomné časy a časy minulé. Vezmeme ten dort svisle, takhle.**

Prosté časy: „I work“ a „I worked“. Používáme pro všeobecné děje, které se normálně odehrávají v přítomnosti nebo se odehrály a skončily v minulosti.

Průběhové časy. I am working a I was working používáme pro dočasný děj v přítomnosti, když víme, že skončí nebo že se odehrává zrovna teď, v tomto okamžiku. Nebo se odehrál v určitém okamžiku v minulosti. Takže pro průběhový čas je důležitý určitý okamžik. Jak pro přítomný průběhový čas, tak i pro minulé. Okamžik jako "právě teď" nebo "včera v sedm hodin". I am working now. Now - teď - to je ten okamžik v přítomnosti.

Stejně tak to bude v minulosti: když chceme říct, co jsme dělali přesně minulý týden v pondělí v sedm hodin. Tedy minulé pondělí v sedm hodin, aby to bylo kratší. Jako kvůli alibi. I was working last Monday at 7.

Než nakousneme budoucí časy, shrneme to ještě jednou. Ať to máme v malíku.

Takže, porovnali jsme mezi sebou přítomné časy: prostý a průběhový. Potom minulé časy: prostý a průběhový. A pak jsme se podívali na prosté časy: porovnali jsme přítomný a minulé. A stejně tak jsme se podívali na průběhové časy: porovnali jsme přítomný a minulé.

Toto je teorie. A jak to použijeme v praxi? Vždyť přece nebudeme pořád přemýšlet nad tím, jaký čas teď potřebuji použít a jak se tvoří...

V praxi na to musíme jít z jiné strany. Musíme si uvědomit, že pro anglického mluvčího je důležité, jestli mluví obecně o nějakém faktu nebo o určitém okamžiku. Pokud je to fakt, tedy všeobecně platný nebo opakovaný děj, tak je to **prostě** prostý čas: I work nebo I worked. I work as a teacher/ I worked as a teacher last year - Pracuji jako učitelka / Pracovala jsem jako učitelka vloni.

Pokud je důležitý okamžik, nikoliv fakt, tak použijeme průběhový čas, to znamená, co probíhá v ten okamžik. **I am working now.** Nebo **I was working last Monday at 7.**

Jak jsem už říkala, teď koukáme jen na logiku. Další příklady probereme v dalších videích. Jen tak pro změnu.

Ted' mrkneme na budoucí časy.

## Budoucí časy

Prostý čas: I will work – Já budu pracovat. Používáme pomocné slůvko will.

Průběhový čas: I will be working. Tento čas tvoříme pomocí slovesa be – být v budoucím čase (zde máme tvar will be, který se používá pro všechny osoby) a přidáváme koncovku -ing. Tuto koncovku -ing přidáváme ke slovesu ve všech průběhových časech. To už jsme říkali, -ing totiž označuje průběh.

I will be working – také znamená „Já budu pracovat“. Takže, jaký je v tom rozdíl? I will be working – je doslova „Já budu pracující“. Takže je to průběh, budu pracující v nějaký určitý okamžik v budoucnu. Zítra v pět hodin – tomorrow at 5, zítra touto dobou – this time tomorrow. Takže řekneme I will be working tomorrow at 5. I will be working this time tomorrow.

Pokud pro nás okamžik není důležitý, ale důležité je něco jiného, nějaký fakt, použijeme budoucí čas prostý: I will work.

Teď se podíváme, jaká ta fakta můžou být:

- a) Náhlé rozhodnutí
- b) Prostá informace, názor
- c) Předpověď
- d) Nabídka, slib

A tak dál a tak dál. Zkratka, všechno možné, jen ne samotný okamžik. Na to se podíváme v samostatném videu o budoucích časech.

## Teď uděláme konečný souhrn toho, co jsme dnes probrali.

Průběhové časy. I am working, I was working, I will be working používáme, pokud je pro nás důležitý určitý okamžik. Zkratka, když ten okamžik ve větě zmíníme nebo ho alespoň máme na mysli:

**I am working now – Pracuji teď.**

**I was working last Monday at 7** – Minulé pondělí v sedm hodin jsem pracovala. Kvůli alibi. : -)

**I will be working this time tomorrow** – Zítra touto dobou budu pracovat.

Prosté časy. Pokud pro nás okamžik není důležitý, ani ho nemáme na mysli, tak ho ve větě **nezmíníme** a použijeme prostý čas:

I work every day – Pracuji každý den.

I worked in Prague last year – Pracovala jsem vloni v Praze (už to skončilo).

I will work in Prague next year – Budu pracovat v Praze příští rok (jsem se rozhodla).

V těchto větách vůbec nejde o nějaký určitý, pro nás důležitý okamžik. Jde jen o fakta.

Tak jak se vám to líbilo? Chutná vám náš dortík? A příště ho ještě vylepšíme – přidáme do něj krém z předpřítomných, předminulých a předbudoucích časů. Bude to bašta. Těšte se:-)